

**הליך מכרזי לעניין הארכת כביש חוצה ישראל צפונה - קטעים 8 ו- 1/9 - תיקון החלטת
ממשלה**

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ס, לתקן את החלטה מס' 2006 מיום 14 ביולי 2024 שעניינה הליך מכרזי לעניין הארכת כביש חוצה ישראל צפונה - קטעים 8 ו- 1/9, כך שאחרי סעיף 6 לנספח א' להחלטה האמורה יבוא -

7. הנחות :

תעריף האגרה לרכב פרטי (רכב במשקל של עד חמישה טון), שנסע 20 מקטעים או יותר במהלך תקופת חיוב אחת, יהיה זכאי להנחה של 40% מתעריף האגרה לרכב פרטי, וזאת ביחס לנסיעות באותה תקופת חיוב. לעניין זה תקופת החיוב משמעה תקופה המתחילה בחודש שקדם לחודש שבו יום החיוב, ביום שמספרו בחודש כמספר יום החיוב והמסתיימת ביום החיוב;
יום החיוב משמעו יום בחודש שקבע בעל הזיכיון."

דברי הסבר

רקע כללי

בהחלטה מס' 654 מיום 18 ביוני 2023, נקבעו קטעים 8 ו-1/9 בכביש חוצה ישראל בקטע שבין מחלף סומך לבין מחלף בית העמק, כפי שהוא מסומן בתוכנית מתאר ארצית מס' 31א, כפי שיהיה בתוקף מעת לעת (להלן – **קטעים 8 ו-1/9**), למעט קטע הכביש המתלכד עם כביש 70 בין מחלף סומך למחלף אבליים.

בהחלטה מס' 2006 מיום 14 ביולי 2024 שעניינה הליך מכרזי לעניין הארכת כביש חוצה ישראל צפונה - קטעים 8 ו-1/9 (להלן – **החלטה 2006**), אישרה הממשלה את תנאי המכרז ואופן ניהולו, בהתייחס לשלב ב' של המכרז, כמוצע על ידי שרת התחבורה והבטיחות בדרכים ושר האוצר, וזאת לצורך בחירת בעל הזיכיון אשר יהיה, בין השאר, אחראי לתכנון, לממן, להקים, להפעיל ולתחזק את קטעים 8 ו-1/9 או כל חלק מהם (וקטעי דרך הנדרשים לצורך התחבורות אליהם) כמפורט במסמכי המכרז, ולהעבירם בסיום חוזה הזיכיון למדינה, זאת בהתאם לסעיף 3(א) לחוק כביש אגרה (כביש ארצי לישראל), תשנ"ה – 1995 (להלן – **החוק**).

בהתאם לסעיף 3(ג) לחוק, התקופה המרבית של חוזה הזיכיון וכן סכום האגרה המרבי או הנוסחה לחישוב סכום האגרה המרבי והדרך לעדכון, כפי שייכללו בתנאי המכרז, טעונים אישור ועדת הכלכלה של הכנסת.

במסגרת דיונים בוועדת הכלכלה של הכנסת, הנחתה ועדת הכלכלה של הכנסת להעניק הנחות לתושבי הצפון. בהתאם לאמור, ולאחר בחינת גורמי המקצוע במשרד התחבורה והבטיחות בדרכים ומשרד האוצר, מוצע לתקן את החלטה 2006, כך שבמסגרת חוזה הזיכיון תינתן הנחה של 40% מגובה האגרה לנוסע ברכב פרטי שנסע 20 מקטעים ומעלה בתקופת חיוב.

על-מנת להקל על הנטל הכלכלי של משתמשי הכביש, מוצע לתקן את מבנה האגרה כך שישקף הנחה לנוסעים ברכב פרטי שישתמשו תדיר בכביש (רכב פרטי מוגדר לעניין החלטה זו כרכב במשקל של עד 5 טון). נסיעה ב-20 מקטעים ומעלה בתקופת חיוב אמורה לשקף שימוש תדיר בכביש. לדוגמה, משתמש שישע הלוך-חזור לאורך שני מקטעי הכביש 5 פעמים בתקופת חיוב יהיה זכאי להנחה. בהנחיית משרד האוצר ומשרד התחבורה והבטיחות בדרכים חברת חוצה ישראל בחנה את פילוח סקרי התנועה, ומצאה שמרבית משתמשי הכביש צפויים להיות משתמשים תושבי אזור תוואי כביש ארצי לישראל, קטעים 8 ו-9/1.

בהתאם לכך מוצע לתקן את החלטה 2006, כך שבמסגרת חוזה הזיכיון תינתן הנחה של 40% מגובה האגרה לנוסע ברכב פרטי שנסע 20 מקטעים ומעלה בתקופת חיוב.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

ההחלטה הינה בהתאם להחלטות וליעדים שהותוו במסגרת החלטת ממשלה מס' 1421 מיום 24 בפברואר 2010 שעניינה נתיבי ישראל – תכנית תחבורה לפיתוח הנגב והגליל תשי"ע – 2010. בהתאם לאמור בהחלטה, קודמו הליכי התכנון של קטעים 8 ו-1/9 באופן המאפשר להתחיל בביצועם. כמו כן, חברת כביש חוצה ישראל בחנה, בהנחיית משרד האוצר ומשרד התחבורה

והבטיחות בדרכים, את ההיתכנות לשילוב הסקטור הפרטי בהקמתם, תפעולם ואחזקתם של קטעים 8 ו- 1/9 ומצאה כי קיימת היתכנות כאמור לביצוע הפרויקט בשיטת BOT. יש להדגיש כי הפרויקט נבחן בבדיקת כדאיות כלכלית תחבורתית בהתאם לנוהל המוסכם בין המשרד לבין משרד האוצר, נוהל פר"ת, גרסת 2012, ונמצא כפרויקט כדאי למשק מבחינה כלכלית תחבורתית.

אחת המטרות המרכזיות של הקמת הכביש היא להקל את ההגעה מיישובי הצפון לאזורי התעסוקה בחיפה ובגוש דן. תושבים מאזור הצפון הנוסעים לאזורי התעסוקה צפויים להשתמש באופן תדיר בכביש, כך שמתן ההנחה יאפשר להם לבצע תנועות אלו בעלות נמוכה יותר. כמו כן, מתן הנחות יעודד את הפיתוח באזורים אלו באמצעות מעבר של אנשים המעוניינים להמשיך לעבוד במרכזי התעסוקה בחיפה ובגוש דן ושללא מתן ההנחה יימנעו משימוש בכביש בשל העלויות המלאות של השימוש בכביש. על מנת להגביל את ההנחה לנוסעים המשתמשים באופן תדיר בכביש ובעיקר לצרכי תעסוקה, מוצע להגביל את ההטבה לנוסעים שייסעו במצטבר לפחות 20 מקטעים בתקופת החיוב.

תקציב

ביצוע החלטה זו צפוי להיות כרוך בהוצאה מתקציב המדינה והוא מותנה בתוצאות המכרז. לצורך מימון עלויות ההנחות הצפויות שוריין תקציב מתקציב הפיתוח של משרד התחבורה והבטיחות בדרכים. הסכומים האמורים כלולים במסגרת הצעת חוק התקציב לשנת הכספים 2025, ובתכנית התלת שנתית לשנים 2026-2028.

עד לאישורו בכנסת של תקציב המדינה לשנת 2025, ביצוע התקציב לפי החלטה זו כפוף להוראות סעיף 33 לחוק יסוד: משק המדינה ולהוראות חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

אין.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת ממשלה מס' 1421 מיום 24 בפברואר 2010.

החלטת ממשלה מס' 654 מיום 18 ביוני 2023.

החלטת ממשלה מס' 2006 מיום 14 ביולי 2024.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

חוות דעתם של היועץ המשפטי של המשרד האוצר ושל היועצת המשפטית של משרד התחבורה והבטיחות בדרכים מצורפת להצעה להחלטה.

סיווגים*

סיווג ראשי: ביצועי

תחום פעולה עיקרי: תשתיות וסביבה

מוגש על ידי שר האוצר
ועל ידי שרת התחבורה והבטיחות בדרכים

כ"ז בכסלו התשפ"ה
28 בדצמבר 2024

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה:

תיקון החלטה הליך מכרזי לעניין הארכת כביש חוצה ישראל צפונה - קטעים 8 ו- 1/9.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטי המשפטיים:

כמפורט בדברי ההסבר להצעת ההחלטה וכמפורט להלן:

בהחלטת הממשלה מס' 2006 מיום 14 ביולי 2024, שעניינה הליך מכרזי לעניין הארכת כביש חוצה ישראל צפונה - קטעים 8 ו- 1/9 (להלן – **החלטה 2006**), אישרה הממשלה את תנאי המכרז ואופן ניהולו, בהתייחס לשלב ב' של המכרז, כמוצע על ידי שרת התחבורה והבטיחות בדרכים ושר האוצר, וזאת לצורך בחירת בעל הזיכיון אשר יהיה, בין השאר, אחראי לתכנון, לממן, להקים, להפעיל ולתחזק את קטעים 8 ו- 1/9 או כל חלק מהם (וקטעי דרך הנדרשים לצורך התחברות אליהם) כמפורט במסמכי המכרז, ולהעבירם בסיום חוזה הזיכיון למדינה, זאת בהתאם לסעיף 3(א) לחוק כביש אגרה (כביש ארצי לישראל), התשנ"ה – 1995 (להלן – **החוק**).

בהתאם לסעיף 3(ג) לחוק, התקופה המרבית של חוזה הזיכיון וכן סכום האגרה המרבי או הנוסחה לחישוב סכום האגרה המרבי והדרך לעדכון, כפי שייכללו בתנאי המכרז, טעונים אישור ועדת הכלכלה של הכנסת.

לאחר בחינת גורמי המקצוע במשרד התחבורה והבטיחות בדרכים ובמשרד האוצר ובהמשך לדיונים בוועדת הכלכלה של הכנסת, מוצע לתקן את החלטה 2006, כך שבמסגרת חוזה הזיכיון תינתן הנחה של 40% מגובה האגרה לנוסע ברכב פרטי שנסע 20 מקטעים ומעלה בתקופת חיוב (רכב פרטי מוגדר לעניין החלטה זו כרכב במשקל של עד 5 טון).

אחת המטרות המרכזיות של הקמת הכביש היא להקל את ההגעה מיישובי הצפון לאזורי התעסוקה בחיפה ובגוש דן. תושבים מאזור הצפון הנוסעים לאזורי התעסוקה צפויים להשתמש באופן תדיר בכביש, כך שמתן ההנחה יאפשר להם לבצע תנועות אלו בעלות נמוכה יותר. כמו כן, מתן הנחות יעודד את הפיתוח באזורים אלו באמצעות מעבר של אנשים המעוניינים להמשיך לעבוד במרכזי התעסוקה בחיפה ובגוש דן ושללא מתן ההנחה יימנעו משימוש בכביש בשל העלויות המלאות של השימוש בכביש. על מנת להגביל את ההנחה לנוסעים המשתמשים באופן תדיר בכביש ובעיקר לצרכי תעסוקה, מוצע להגביל את ההטבה לנוסעים שייסעו במצטבר לפחות 20 מקטעים בתקופת החיוב. יובהר, כי נסיעה ב-20 מקטעים ומעלה בתקופת חיוב אמורה לשקף שימוש תדיר בכביש.

בהנחיית משרד האוצר ומשרד התחבורה והבטיחות בדרכים חברת חוצה ישראל בחנה את פילוח סקרי התנועה, ומצאה שמרבית משתמשי הכביש יהיו משתמשים יום יומיים תושבי אזור תוואי הכביש. על-כן, ההנחה תשרת בעיקר את תושבי תוואי הכביש.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

מוצע לתקן את מבנה האגרה כך שישקף הנחה לכלל הנוסעים ברכב פרטי שישתמשו תדיר בכביש (כהגדרתו בהחלטה). יובהר, כי ההנחה אינה ניתנת על בסיס אזור עדיפות לאומית בהתאם לסעיף 151(א) לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט - 2009, אלא תינתן הנחה

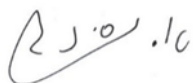
באופן שוויוני לכלל הנוסעים ברכבים פרטים אשר נסעו 20 מקטעים ומעלה בתקופת חיוב. להנחה כמוצע עשויות להיות עלויות תקציביות בשים לב למתכונת המכרז ולתוצאותיו.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

אין.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

בכפוף לכל האמור לעיל, אין מניעה משפטית לקבלת החלטת הממשלה.

היועץ המשפטי של משרד האוצר

אסי מסינג

חתימה

תפקיד

שם

היועצת המשפטית של משרד התחבורה
והבטיחות בדרכים

יעל כהן

חתימה

תפקיד

שם